

Волинець В. О.
студентка ІПКОЮУ, 1 курс, 7 гр.,
науковий керівник – кандидат
мистецтвознавства **Уманець О. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри культурології

ТВОРЧІСТЬ Ю. АНДРУХОВИЧА У КОНТЕКСТІ ПОШУКІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Українська література протягом століть виконувала надважливу місію духовного авангарду нації, виступала як потужний засіб вираження ціннісних орієнтацій, ментальних основ українців, здатний водночас до оновлення та відгуку на виклики історико-культурних епох. Саме такою є творчість видатних українських письменників Л. Костенко, С. Жадана, О. Забужко, В. Шкляра... Саме такою є творчість Ю. Андруховича, в якій порушуються гострі проблеми буття сучасної людини, з якою пов'язані перші прецеденти зацікавлення сучасною українською літературою за межами України.

Ю. Андрухович, мистецькі пошуки якого є одним із визначальних чинників специфіки національного літературного процесу, є одним із засновників «станіславського феномену», постмодерністської течії в українській літературі. Поет, письменник, перекладач, науковець (1994 р. захистив кандидатську дисертацію, присвячену творчості Б.-І. Антонича, працює над докторською дисертацією) він визнаний європейською мистецькою спільнотою як одна із зірок постмодернізму. Першим його національним яскравим вираженням, особливим «культурним феноменом» [1, с. 196] стала заснована в 1985 р. Ю. Андруховичем, О. Ірванцем і В. Небораком літературна група «Бу-Ба-Бу», карнавальна творчість якої була художньою опозицією тоталітарним настановам, іронічним бунтом проти застарілої радянської системи цінностей.

У 1989 р. Ю. Андрухович був прийнятий до Спілки письменників, згодом став ініціатором створення Асоціації українських письменників та одним із ініціаторів видання першого постмодерністського за духом журналу «Четвер». Як продовжувач соціального місіонерства – характерної ознаки поетаті українського митця – Ю. Андрухович звертається до активної громадської діяльності, обстоює ідею європейської інтеграції України, що зумовлює знаковий статус його поетаті в сучасній національній художній панорамі.

Постмодерністська парадигма творчості Ю. Андруховича забарвлює його художній світ нотами сумної іронічності. Проте міцною ниттю зв'язку із національним духовним досвідом нації є опосередкована кордоцентричність – зерне-

ність до суб'єктивного найпотаємнішого, до душі, що зумовлює його ототожнення з ліричним героєм (у поезіях). Глибоким психологізмом насичена «Балада повернення». Її герой – постмодерна людина із неоднозначним внутрішнім світом, в якому суперечливо сплелися радість і журба, людина в мандрівках – алегоріях сучасної космополітичності та тенденцій глобалізації, людина у пошуках повної свободи, яка символізує винятково суб'єктивне світобачення людини поч. ХХІ ст.

Автобіографічність, яка є однією з ознак постмодерністського художнього простору та яка дозволяє кожному читачеві проєкціювати духовні пошуки письменника у свій власний духовний світ, забарвлює й масштабні прозові твори Ю. Андруховича – «Перверзія», «Московіада», «Таємниця» тощо. Під маскою всеохоплюючого постмодерністського скепсису та сарказму прихована щира та ніжна душа, що, як і будь-яка особистість нашого буремного світу, шукає прихистку. Сам письменник наголошував, що «усе, чого ми собі бажаємо, про що думаємо та на що сподіваємося, обов'язково з нами відбувається. Штука тільки в тому, що завжди надто пізно та завжди якось не так», закликаючи таким чином усіх до саморозвитку та вдосконалення, не чекаючи змін та кращого життя – впевнено діяти та досягати своїх цілей.

Література

1. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Українськи літературний постмодернізм / Т. І. Гундорова. – К. : Критика, 2013. – 344 с.
2. Мистецтво сучасної України : навчальний посібник / Анучина Л. В., Уманець О. В.; за ред. Л. В. Анучиної, О. В. Уманець. – Х. : Нове слово, 2009. – 92 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019